

спрямовуючого – з 35,5% до 62,9%. У контрольних групах зафіксовано незначну різницю між отриманими даними проведеного експерименту.

Таким чином, отримані статистичні результати свідчать про дієвість і результативність методики формування педагогічної емпатії майбутніх учителів музики, що забезпечує спрямованість до диригентсько-хорової підготовки студентів. Це дає підстави для впровадження методики формування педагогічної емпатії майбутніх учителів музики у педагогічний процес диригентсько-хорової підготовки в системі музично-педагогічної освіти.

Література

1. Антонова-Турченко О.Г. Музична психотерапія: посібник-хрестоматія / О.Г. Антонова-Турченко, Л.С. Дробот. – К.: ІЗМН, 1997. – 260 с.
2. Барбина Е.С. Формирование педагогического мастерства учителя в системе непрерывного педагогического образования: монография / Е. С. Барбина. – К.: Вища школа, 1998. – 153, [1] с.
3. Венгер Л.А. Педагогика способностей / Леонид Абрамович Венгер. – М.: Изд-во «Знание», 1973. – 96 с.
4. Зязюн І.А. Педагогічний професіоналізм у контексті професійної свідомості / Іван Зязюн // Педагоги професійної школи: Зб. наук. праць. – К.: Науковий світ, 2001. – Вип. 1. – С. 8-13.
5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посіб. / Н.Є.Мойсеюк. – 3-є вид., допов. – К.: ВАТ «КДНК», 2001. – 608 с.
6. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры: записки педагога / Генрих Густавович Нейгауз. – М.: Музыка, 1967. – 311 с.
7. Орлов В.Ф. Теоретичні та методичні засади професійного становлення майбутніх учителів мистецьких дисциплін: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / В.Ф. Орлов. – К., 2004. – 45 с.
8. Падалка Г.М. Професійно-цілісний підхід і його реалізація в умовах художньої освіти майбутнього вчителя (на матеріалі музичних дисциплін): метод. рек / Галина Падалка. – К.: НПУ, 1999. – 33 с.
9. Толстой Л.Н. Педагогические сочинения / Лев Николаевич Толстой. – М.: АПН РСФСР, 1953. – 442 с.
10. Теплов Б.М. Психология музыкальных способностей / Избранные труды в 2-х томах / Борис Михайлович Теплов; ред. Н.С.Лейтес. – М.: Педагогика, 1985. – Т.1. – С. 42-222.

УДК 378:[37.011.3-051:78]

Міщанчук В. М.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНО-СПРЯМОВАНОГО КОМПОНЕНТА МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ СУГЕСТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглядається один з етапів експериментальної роботи з формування мотиваційно-спрямованого компонента музично-виконавської підготовки майбутніх учителів музики з використанням сугестивних технологій; розробляється, впроваджується і перевіряється ефективність методичного інструментарію, що дозволяє сформуванню означений компонент нашого дослідження.

Ключові слова: *майбутній вчитель музики, мотиваційно-спрямований компонент, музично-виконавська підготовка, сугестивна технологія, методичний інструментарій.*

One among many of experimental work stages on formation of motivationally directed component of musically performing future music teachers training using suggestive technology is considered in the paper.

It is mentioned that the motivationally directed component in the structure of our research is a complex formation and provides for an interest in musically performing activities and future music teachers` desire to cognize the performing mastery laws, expresses a high motivational formation degree concerning of musically performing training and students` attitude to musical art. The experiment stage on forming of stated component of musically performing future music teachers training using suggestive technology was defined as orientationally adaptational. Experimental work at this stage was aimed at achieving twin goals – orientation of students in their encouragement in musically performing activity and in inherent to suggestive technology non-traditional forms, methods, tools and techniques that promoted students` adaptation to the process of professional training. The given component formation of musically performing future music teachers training was occurring according to definite matter.

At orientationally adaptational stage of the experiment on the basis of interdisciplinary integration methodical tools is being developed, implemented and tested. Variational combination of suggestive methods and tools (relaxation training, complex method of human condition managing which functions on linguistic and lexical basis, lexical formulas of suggestion and self-hypnosis) with traditional methods of artistic training (conversations, surveys, testing, cognitive games, educational discussions, encouragement, clarification and pedagogical explanation, artistic practice, demonstration and figurative) has become the basis of this instruments. It promoted future music teachers` motivational direction in musically performing formation training.

Keywords: *future teacher of music, motivational and directional component musical performance training, suggestive of technology, methodological tools.*

Проведення експериментальної роботи з формування мотиваційно-спрямованого компонента музично-виконавської підготовленості майбутніх учителів музики з використанням сугестивних технологій здійснювалось відповідно до наступних позицій: визначення мети й змісту даного етапу експерименту; окреслення і впровадження спеціально розробленого методичного інструментарію, що поєднує форми, методи і засоби сугестивного впливу із формами, методи і засоби мистецького навчання та перевірка його ефективності з формування означеного компонента нашого дослідження. Необхідно зазначити, що *мотиваційно-спрямований компонент* у структурі музично-виконавської підготовки майбутніх учителів музики з використанням сугестивних технологій виступає складним утворенням і включає інтереси, потреби, мотиви, переконання, установки особистості. У психологічній літературі мотиваційна сфера особистості представлена як система внутрішніх чинників людини, що обумовлюють її поведінку, пояснюють її спрямування та слугують рушійною силою у професійній роботі. Досягнення успіху у музично-виконавській діяльності, належним чином залежить від спрямованості студента. Науковець Б. Теплов під поняттям «спрямованість особистості» розуміє цілісність мотивів, їх ієрархічність, самопідпорядкованість один одному й вибірккову готовність до реалізації саме тих мотивів, на основі яких будується поведінка людини [5].

Насамперед поведінка людини залежить як від внутрішніх чинників, так і від впливів зовнішнього середовища. Таким чином, врахування внутрішніх і зовнішніх чинників у підготовці майбутніх учителів музики визначає рівень їх активності в процесі навчання. Отже, мотивація виступає внутрішньою психологічною активністю суб'єкта, яка планує та організовує діяльність і поведінку для задоволення потреб, а визначення предмету потреби, її опредметнення перетворює потребу в мотив діяльності [3, 390].

Доцільно зазначити, що для майбутніх учителів музики важливим є наявність відповідних потреб, інтересів, мотивів, установок. Завданням викладача у вирішенні даного питання постає відповідний добір сугестивних прийомів, методів та засобів впливу для підвищення мотиваційної сфери особистості, зацікавленості студентів в оволодінні інтегративними знаннями, виконавськими вміннями і навичками та усвідомлення їх значущості й необхідності застосування в практичній діяльності. На думку А. Козир, усвідомлення студентами системи цінностей і мотивів, які повинні бути реалізовані в професійній діяльності, виступає важливою умовою розвитку педагогічної спрямованості музичного фахівця [2, 23].

Отже, у процесі формування мотиваційно-спрямованого компонента музично-виконавської підготовленості майбутніх учителів музики з використанням сугестивних технологій важливим постає розробка та впровадження методичного комплексу, який поєднуватиме сугестивні методи і засоби з традиційними методами мистецького навчання й сприятимуть мотиваційній спрямованості студентів на практичну діяльність.

Експериментальна робота, яка проводилась під час формування музично-виконавської підготовленості щодо мотиваційно-спрямованого компонента, була направлена на досягнення подвійної мети. З одного боку, мета формування мотиваційно-спрямованого компонента передбачала орієнтацію студентів на їх заохочення до ефективної музично-виконавської діяльності. З іншого боку, на заохочення до нетрадиційних форм, методів, засобів і прийомів, притаманних технологіям сугестивного впливу, що сприяло їх адаптації до процесу фахової підготовки студентів.

З огляду на вищезазначене, даний етап експерименту нами було визначено як *орієнтаційно-адаптаційний*. Конкретизація змісту орієнтаційно-адаптаційного етапу формування мотиваційно-спрямованого компоненту музично-виконавської підготовленості майбутніх учителів музики відбувалась відповідно до наступних позицій цілісного мотиваційного процесу: створення психолого-педагогічного імпульсу щодо стимулювання художньо-естетичних потреб до оволодіння музично-виконавськими знаннями і сугестивними вміннями; надання потребовому збудженню тонічного, стійкого характеру шляхом поглиблення потребового спонукання до оволодіння музично-виконавськими знаннями і сугестивними вміннями на основі психолого-педагогічної підтримки; на базі підтримки та пролонгації інтересу майбутніх учителів музики до активного пізнання музичного мистецтва формування в них психологічної установки на усвідомлене формування музично-виконавської підготовленості, зокрема і набуття фаху вчителя музики загалом.

На орієнтаційно-адаптаційному етапі в якості інструментарію формування мотиваційно-спрямованого компонента музично-виконавської підготовленості майбутніх учителів музики нами було підібрано і впроваджено спеціальний комплекс методів. Основою цього комплексу стало варіативне поєднання методів мотивації мистецького навчання, методів навчання мистецтва за джерелами передачі та характером сприйняття художньої інформації, методів навчання відповідно з характером мистецької діяльності, інтерактивних методів із нетрадиційними технологіями сугестивного впливу, до яких відносяться зокрема релаксопедичний тренінг, комплексний метод управління станом людини, що функціонує на мовно-лексичній основі, лексичні формули навіювання і самонавіювання тощо.

З групи методів мотивації мистецького навчання на орієнтаційно-адаптаційному етапі нами було використано методи стимулювання інтересу до набуття музично-виконавчих знань і сугестивних умінь, необхідних вчителю музики для успішної фахової діяльності: пізнавальні ігри, навчальні дискусії, що створюють ситуації пізнавального спору на основі боротьби різних наукових точок зору, метод роз'яснення значимості як музично-виконавської підготовки, так і сугестивних технологій для здійснення фахової діяльності вчителя музики, а також метод заохочення в мистецькому навчанні, що застосовується з метою підтримки позитивних здобутків на основі їх оцінювання та схвалення.

Поряд із методами мотивації мистецького навчання на орієнтаційно-адаптаційному етапі експериментальної роботи нами було використано також вербальні методи (мистецтвознавча бесіда, педагогічне пояснення, поточний коментар) і демонстраційно-образні методи (демонстрація музичних творів або їх фрагментів, художнє ілюстрування словесних пояснень, виконання етюдів тощо). Специфіку методичного інструментарію нашого дослідження склало розширення змісту сугестивних технологій (релаксопедичних тренінгів, комплексних методів управління станом людини тощо) за рахунок уведення в їх зміст на варіативній основі вищенаведених методів і засобів мистецького навчання (образно-демонстраційних, вербальних, мотиваційних тощо). Для формування мотиваційно-спрямованого компоненту музично-виконавської підготовленості студентів на базі міжпредметної інтеграції комплексно було залучено наступні навчальні дисципліни:

«Основний інструмент», «Додатковий інструмент»; «Концертмейстерський клас», «Оркестровий клас», «Історія української музики», «Історія зарубіжної музики» тощо.

У ході дослідження нами було виокремлено такі показники мотиваційно-спрямованого компонента: наявність художньо-естетичної потреби до оволодіння музично-виконавськими знаннями і сугестивними вміннями та вияв інтересу до активного пізнання музичного мистецтва. Отже, *I показник* – сформованість художньо-естетичної потреби в оволодінні комплексом музично-виконавських знань і сугестивних умінь – обумовлений наявністю психолого-педагогічного стимулювання відповідного потребового спонукання, а також постійного продукування вищезазначених потреб у процесі музично-виконавської підготовки майбутніх учителів музики. З метою надання першого психолого-педагогічного імпульсу потребовому збудженню студентів щодо отримання музично-виконавчих знань і сугестивних умінь, було розроблено і впроваджено спеціальне діагностичне завдання «Діагностика музично-виконавської компетентності майбутнього вчителя музики» за модифікованою методикою І. Глазунової [1].

Упроваджуючи це завдання у модульний контроль I семестру для студентів перших курсів мистецьких факультетів, ми мали на меті самоусвідомлення майбутніми фахівцями певного дефіциту інформації щодо мистецько-виконавчих, музично-теоретичних, музично-педагогічних знань і умінь, необхідних для повноцінної фахової підготовки загалом і музично-виконавської підготовки зокрема. Оскільки формування мотиваційно-спрямованого компонента вимагає відповідного позитивного емоційного супроводження, створення сприятливої атмосфери взаємної довіри між учасниками навчально-виховного процесу, то для контролю результатів діагностичного завдання студентам було запропоновано використати методи самоконтролю і самооцінювання за допомогою спеціальних «ключів».

Використання означених методів дозволило засвідчити майбутніми вчителями музики наявний рівень їх музично-виконавських знань і стимулювало усвідомлення ними дефіциту знань у сфері музично-виконавської підготовки. Саме таке усвідомлення і надало психологічного імпульсу для потребового збудження щодо набуття означених знань. У той же час, використання методів самоконтролю і самооцінювання сприяло створенню позитивного психологічного клімату під час проведення навчального модулю, дозволило уникнути дискомфорту атмосфери хвилювання. Слід зауважити, що специфіка змісту запропонованого нами діагностичного завдання полягала у поєднанні вельми простих завдань із досить складними для студентів I курсу. Саме постановка складних завдань забезпечувала стимулювання подальшого потребового спонукання щодо засвоєння музично-виконавських знань.

У частині використання сугестивних технологій під час проведення вищезазначеного діагностичного завдання нами було застосовано педагогічне навіювання. З метою здійснення мобілізуючого впливу на студентів I курсу було використано типові для навчально-виховного процесу навіювальні настанови, що існують у вигляді відкритих прямих лексичних формул на кшталт: «Увага! Прошу приготуватися до виконання завдання! Час обмежений!» Саме на основі мобілізуючих навіювальних настанов нам вдалося досягти автоматичної, швидкої мобілізації для виконання завдання.

Подальша експериментальна робота передбачала надання потребовому збудженню тонічного, стійкого характеру шляхом перманентного розширення кола художньо-естетичних потреб під час вивчення навчальних курсів «Основний інструмент», «Додатковий інструмент», «Оркестровий клас», «Історія зарубіжної музики». Для цього у процесі музично-виконавської підготовки студентів нами було здійснено варіаційне застосування методів з групи мотивації навчання, художньо-творчих методів мистецького навчання.

З метою психолого-педагогічного стимулювання потребового спонукання щодо набуття комплексу музично-виконавських знань і сугестивних умінь, необхідних для успішної фахової діяльності майбутнього вчителя музики, на орієнтаційно-адаптаційному етапі було використано техніку активного сугестивного самоврядування, що базується на аутосугестії та психосаморегуляції (АС та ПСР). Адже саме зняття психологічних бар'єрів щодо набуття музично-виконавських знань і відповідних умінь, їх активізація та подовження процесу працездатності під час заняття шляхом релаксації створюють для майбутніх

учителів музики ситуацію успіху в процесі музично-виконавської підготовки. Бажання пережити ситуацію успіху ще раз і ще раз сприяє психолого-педагогічному стимулюванню потребового спонукання до набуття музично-виконавських знань і сугестивних умінь, створює позитивну атмосферу на індивідуальних заняттях з основного музичного інструменту, додаткового музичного інструменту, концертмейстерського класу та групових заняттях з методики викладання основного інструменту, оркестрового класу тощо, а також постійному продукуванню потреб у сфері вищезазначених знань і умінь.

Відповідно до запропонованої техніки активного сугестивного самоврядування нами було створено спеціальний релаксопедичний тренінг, який базується на аутосугестії та психосаморегуляції. На нашу думку, релаксопедичний тренінг доцільно використовувати у середині навчального дня, коли заняття припадає на третю або четверту «пару». Саме в цей час починає накопичуватися інтелектуальна та фізична втома від попереднього засвоєння навчального матеріалу, сприймання нового матеріалу уповільнюється і ускладнюється. Проведення релаксопедичного тренінгу дозволяє не лише оновити енергію сприймання навчального матеріалу, але й інтенсифікувати навчальний процес у цілому за рахунок активізації резервних психічних можливостей, закладених у підсвідомості. У даному випадку релаксація, створена за допомогою спеціальних формул навіювання і самонавіювання, дозволяє також активізувати процес запам'ятовування, що передбачає засвоєння досить значних обсягів навчального матеріалу.

Означений тренінг може використовуватися як під час індивідуальних, так і під час групових занять у процесі музично-виконавської підготовки студентів. Він передбачає п'ять етапів-кроків: ознайомчо-цільовий, концентруючий, релаксаційно-занурюючий, інформаційно-змістовий та відновлювально-закріплюючий. Специфіка даної техніки полягає у поєднанні специфічних форм, методів і засобів сугестивних впливів із традиційними методами, засобами й прийомами мистецького навчання. Подальшу пролонгацію у студентів художньо-естетичних потреб було здійснено шляхом використання методу оприлюднення результатів музично-виконавської діяльності, поєданого із сугестивним прийомом навіюваного побічного схвалення. Сутність цього методу полягає у педагогічному оцінюванні, аналізі й публічному визнанні результатів концертної музично-виконавської діяльності студентів. Прилюдне визнання успіхів майбутнього вчителя музики пролонгує його подальшу потребу щодо переживання ситуації успіху під час музично-виконавської діяльності. Підвищити ефективність цього методу дозволив вищезазначений прийом сугестивного впливу – навіюване побічне схвалення, який діє досить витончено. Прикладом застосування таких побічних форм педагогічного навіювання з боку викладача, як «Я вважаю, що найяскравіше кульмінація прозвучала саме під час концертного виступу», або «Давно не було такого досконалого технічного виконання «Капрису» Н. Паганіні» дозволяє одночасно позитивно оцінити концертний виступ студента, проаналізувати особливості виконання і створити позитивну атмосферу шляхом відтворення ситуації успіху.

II показником сформованості мотиваційно-спрямованого компоненту музично-виконавської підготовленості студентів музично-педагогічних факультетів та Інститутів мистецтв нами було визначено вияв інтересу майбутніх учителів музики до активного пізнання музичного мистецтва. Саме педагогічна підтримка і пролонгація інтересу майбутніх учителів музики до набуття знань у сфері музичного виконавства зокрема і музичного мистецтва загалом сприяла створенню психологічної установки на формування музично-виконавської підготовленості на основі активізації емоціогенного фактору. З метою пролонгації інтересу студентів до активного пізнання музичного мистецтва застосовувалось варіативне поєднання сугестивних технологій із методами стимулювання інтересу, вербальними, образно-демонстраційними методами, методами мистецького вправління тощо. З великої кількості методів сугестивного впливу для формування інтересу доцільно, на нашу думку, було застосувати комплексний метод управління станом людини, що функціонує на мовно-лексичній основі.

Сформованість мотиваційно-спрямованого компонента музично-виконавської підготовленості майбутніх учителів музики визначається уміннями цілеспрямованого, усвідомленого самоуправління власним емоційним станом. Але цілеспрямоване

самоуправління у сфері власних професійних інтересів, їх самокорекція не можуть з'явитися у студентів самі собою. Вони мають бути результатом цілеспрямованого психолого-педагогічного впливу з боку викладачів під час фахової підготовки студентів. У даному випадку мова іде про комплексне методичне забезпечення цілеспрямованого педагогічного стимулювання художньо-естетичних потреб і професійних інтересів на основі профілактики нервових навантажень, пов'язаних із стресовими ситуаціями навчально-виховного процесу.

Інструментарієм такого методичного забезпечення є варіативне застосування методів мотивації мистецького навчання, вербальних, образно-демонстраційних методів, методів мистецького вправління тощо із методами сугестивного впливу, що складають основу сугестивних технологій. Для розвитку інтересу майбутніх учителів музики до активного пізнання музичного мистецтва нами було залучено методику словесно-образного емоційно-вольового керування станом людини. Специфікою означеної методики є те, що вона включає не тільки формули та прийоми сугестивного впливу, але і *метод навчальних дискусій* з групи методів мотивації мистецького навчання. Слід зауважити, що цю методику доцільно використовувати у процесі групових аудиторних занять. Залучення запропонованої методики базується на основі міжпредметної інтеграції навчальних дисциплін «Основний музичний інструмент», «Хоровий клас», «Оркестровий клас», «Концертмейстерський клас», «Історія української музики», «Історія зарубіжної музики», «Аналіз музичних творів» тощо.

Відповідно до навчальних програм для дискусій на I курсі було узгоджено наступні теми: «Розвиток жанру мадригалу в Італії епохи Відродження: поліфонічна чи гомофонно-гармонічна фактура?» (I семестр: семінарські заняття з навчальної дисципліни «Історія зарубіжної музики»); «Методи розвитку інструментально-технічних умінь і навичок виконання “подвійних нот” на матеріалі скрипкових концертів віденських класиків.

Під час проведення навчальних дискусій з вищезазначених тем нами було запропоновано студентам висловлювати свої думки, позиції й аргументи згідно лексичних формул самонавіювання. Для наочності означені лексичні формули було нами розміщено на дошці в аудиторії, а також на картках, розданих усім учасникам дискусії. Кожен з учасників мав починати свої аргументи із окреслених на дошці вправ. Постійно продумуючи й промовляючи вголос під час дискусії для переконання іншої сторони визначені формулами фрази, студент за їх допомогою з метою переконання одночасно здійснює сугестивний вплив і на опонентів, і на самого себе у частині самонавіювання щодо впевненості в собі, вірності власних переконань тощо. Розробляючи означені лексичні формули, ми виходили з поради Г. Ситіна [5] щодо необхідності добору простих, зрозумілих і влучних формулювань, наприклад: «Я хочу зауважити...», «Я маю бажання висловити ...», «Я вірю в те, що ...», «Я впевнений (впевнена) ...», «Я переконаний (переконана), що ...», «Я можу довести ...», «Я відкидаю всілякі сумніви в тому, що ...», «Я використовую досвід ...», «Мені подобається теза...», тощо. Доцільно зазначити, що означений комплекс лексичних формул можна використовувати також в різних умовах, особисто для себе, з метою самонавіювання впевненості у власних силах, творчих можливостях тощо.

Безпосередній педагогічний вплив на сферу мистецько-виконавських інтересів студента дозволяє здійснювати *метод демонстрації музичних творів*. Цей метод має безліч форм і засобів його залучення: від художньої демонстрації музичного твору безпосередньо викладачем, студентом чи навіть музичним колективом в стінах вищого музично-педагогічного навчального закладу або в концертних залах, до прослуховування музичного твору в запису на музичному диску, музичній платівці тощо. Використання цього методу обумовлює вплив на зацікавленість студентів щодо активного пізнання музично-виконавського мистецтва. Активізація мотиваційно-пізнавальних процесів підсилюється комунікативним фактором діалогічного спілкування на кшталт «викладач – студент», «студент – студент», «студент – музичний твір», створюючи позитивне емоційне супроводження під час музичної підготовки на орієнтаційно-адаптаційному етапі. Активізації мотиваційно-пізнавальних процесів слугує поєднання методу демонстрації музичних творів із прийомом створення ситуації самостійного вибору.

Згідно цього прийому нами пропонувався для студентів ряд музичних творів, з яких студент мав вибрати саме той твір, який студент вважає найбільш корисним для розвитку своїх музично-виконавських умінь і навичок. Таким чином студент є відповідальним за

подальшу стратегію особистого музично-виконавського розвитку. Самостійний вибір навчально-педагогічного репертуару не тільки стимулює емоційно-вольову сферу, мотиваційну спрямованість студента, але й впливає на формування музичних смаків та творчих уподобань у процесі музично-виконавської підготовки.

Поєднання розглянутих вище методів і прийомів із релаксопедичним тренінгом доцільно, на нашу думку, використовувати також під час проведення обов'язкового «Слухання музичних творів», що заплановані навчальними програмами з музично-історичних навчальних дисциплін і підлягають подальшому контролю на іспитах та заліках шляхом проведення музичних колоквиумів. Залучення методу релаксопедичного тренінгу під час такого слухання дозволяє не тільки створити комфортну психологічну атмосферу під час заняття, покращити енергію сприймання музичних творів, але й інтенсифікувати їх подальше розпізнавання за рахунок активізації резервних психічних можливостей, закладених у підсвідомості. Релаксопедичний тренінг дозволяє також активізувати процес запам'ятовування значно великих обсягів навчального матеріалу.

Таким чином, доцільно констатувати, що розроблений і упроваджений нами комплекс сугестивних методів і засобів, поєднаних на варіативній основі із методами мотивації мистецького навчання, методами навчання відповідно з характером мистецької діяльності, вербальними, демонстраційно-образними та іншими методами, обумовив мотиваційну спрямованість майбутніх учителів музики на формування музично-виконавської підготовленості на базі відповідної психологічної установки.

Література

1. Глазунова І. К. Педагогічні умови оптимізації використання модульно-рейтингової системи навчання в процесі інструментально-виконавської підготовки фахівців музичного профілю / І. К. Глазунова // Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту імені М. Коцюбинського. – Вип. 38. – Вінниця: ДПУ, 2012. – С. 145–149.

2. Козир А. В., Федоришин В. І. Вступ до акмеології мистецької освіти : [навч.-методич. посіб.] / Алла Володимирівна Козир, Василь Ілліч Федоришин. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 263 с.

3. Психологія / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. – 4-е вид. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.

4. Сытин Г. Н. Животворящая сила. Помоги себе сам. – М.: Энергоатомиздат, 1990. – 416 с.: ил.

5. Теплов Б. М. Психология музыкальных способностей /Изб. тр. в 2-х томах / Б. М. Теплов; ред. Н. С. Лейтес. – М.: Педагогика, 1985. - С.112-156.

УДК 378.016:786.2

Мельник О. П.

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА У КОНТЕКСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МУЗИЧНОГО ПРОСВІТНИЦТВА

Автор статті висвітлює одну з актуальних проблем музичної освіти – музичне просвітництво як суспільно значущу складову роботи сучасного вчителя музичного мистецтва загальноосвітньої школи. У статті окреслено комунікативний аспект діяльності педагога-музиканта і його важливість під час здійснення музичного просвітництва.

Ключові слова: музично-просвітницька діяльність, комунікативна діяльність, учитель музичного мистецтва.

The author of the article raises one of the actual subjects of musical education – musical elucidation as the socially significant part of the work of a modern teacher of musical art in a comprehensive school. In the article outlined a communicative aspect of activity of teacher-musician and his importance is during realization of musical elucidative.